

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I
ENERGETIKE

Uprava za inspekcijske poslove
10000 Zagreb, Radnička cesta 80

***PREDMET: IZVJEŠĆE S IMPEL KONFERENCIJE – RADNA GRUPA ZAŠTITA
VODA I TLA, NIZOZEMSKA, ZWOLLE, 27. RUJNA 2018.***

za web

Dana 27. rujna 2018. godine u Nizozemskoj, Zwolle održana je Konferencija IMPEL radne grupe zaštita voda i tla: Poljoprivreda kao dragocjena aktivnost, mnogi razlozi za poticanje dobre prakse u poljoprivredi.

Konferencija se temeljila na aktivnostima i iskustvima IMPEL radne grupe zaštita voda i tla, a u svrhu poboljšanja provedbe Okvirne direktive o vodama kroz dobru regulatornu praksu.

Cilj konferencije je bio poboljšanje razumijevanja pitanja provedbe Zajedničke poljoprivredne politike zemalja članica Europske unije, osobito postizanje bolje usklađenosti u poljoprivrednom sektoru kroz umrežavanje i partnersko djelovanje zaštite okoliša i poljoprivrednih inspekcija, dobru praksu za rješavanje onečišćenja nitratima iz poljoprivrednih gospodarstava i direktne informacije iz zemalja članica. Iz toga će se utvrditi potrebe i prioritete za potporu i mehanizmi pružanja najboljih informacija.

Uvodne i pozdravne govore održali su: predstavnik Udruga regionalnih agencija za zaštitu okoliša iz Nizozemske, predstavnik Opće uprave za okoliš Europske komisije Miroslav Angelov i voditelj radne grupe zaštita voda i tla Giuseppe Sgorbati.

Europska komisija (EK) je u siječnju 2018. godine usvojila Akcijski plan za osiguranje usklađenosti postizanja ciljeva zaštite okoliša koji će pomoći državnim institucijama zemalja članica u promoviranju, nadziranju i kontroli usklađenosti obveza proizašlih iz okolišnih propisa te unaprijediti upravljanje okolišem. Devet točaka Akcijskog plana bit će implementirane u razdoblju od 2018. do konca 2019. godine.

5. točka Akcijskog plana odnosi se na izradu Smjernice za strategiju i dobre prakse radi usklađenosti s ciljevima zaštite okoliša za ruralna područja. Smjernica u izradi koje i mi sudjelujemo je namijenjena poljoprivrednim proizvođačima, šumarima i osobama koje gospodare zemljištem u ruralnim područjima radi njihovog usklađivanja sa zahtjevima okolišnih propisa.

Konferencija o vodama i tlu se bavila temama koje se odnose na izazove provedbe Zajedničke poljoprivredne politike, s posebnim osvrtom na znanja i iskustva članova IMPEL-a u izazovima, problemima, najboljim praksama i stajalištima:

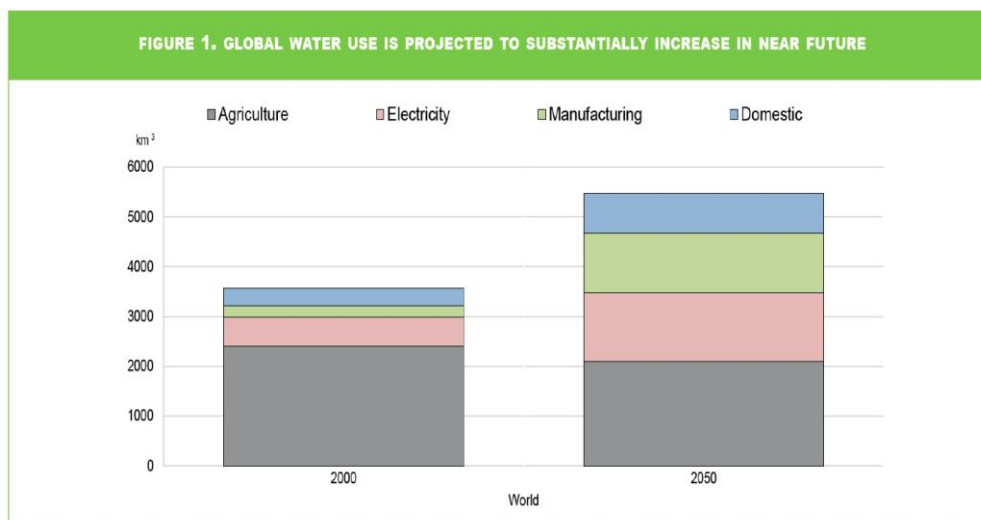
- poljoprivreda: difuzno onečišćenje, pesticidi
- prekomjerno korištenje vodnih resursa
- ekološko stanje vodnih tijela
- kontaminacija tla i podzemne vode
- Direktiva o industrijskim emisijama (IED) i kvaliteta vode
- fizikalna promjena vodnih tijela, koja utječu na hidrogeomorfologiju i postizanje dobrog ekološkog statusa
- obnova vode i močvarnih staništa

- pitanja zaštite od poplava i povezane moguće ekološke posljedice mjera za rješavanje poplava
- sustavi za pročišćavanje otpadnih voda i kanalizacija, kućanstva.

Na konferenciji su predstavljena najnovija dostignuća u istraživanjima vezanim za zaštitu voda i tla kao i korištenje prostora sa sljedećim temama: Poljoprivreda kao dragocjena aktivnost, razlozi za očuvanje dobre prakse u poljoprivredi (Radna grupa zaštita voda i tla); Usklađenost s ciljevima zaštite okoliša u ruralnim područjima (Agencija za zaštitu okoliša pokrajine Veneto); IMPEL projekti o onečišćenju nitratima iz poljoprivrede (Ministarstvo zaštite okoliša i poljoprivrede Kraljevine Danske); Inspekcija i implementacija Nitratne direktive u zapadnom dijelu Rumunjske (Nacionalna zaštita okoliša Rumunjske); Integrirani pristup korištenju vode i ponovna upotreba vode Agencija za zaštitu okoliša Portugala); Ponovno korištenje obrađene otpadne vode, primjer gradskog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za aglomeraciju Milano-Nosedo (koncesionar uređaja Vetabia SCAR i Veolia iz Italije); Utjecaj poljoprivrede na riječna područja i slivove (Regionalna agencija Darmstadt, Njemačka); Procjena rizika mogućih kriminalnih radnji u korištenju voda u poljoprivredi (IMPEL projektni tim - kaznena djela u upotrebi voda); Praćenje staja i kvalitete tla – Donja Saska (Ministarstvo zaštite okoliša, energetike, graditeljstva i zaštite klime u Donjoj Saski, Državno tijelo za rudarstvo, energetiku i geologiju u Donjoj Saski, Njemačka), Zaštita tla i mulj (Agencija za zaštitu okoliša, Velika Britanija).

Zajednička poljoprivredna politika identificirala je tri prioriteta područja djelovanja za zaštitu i poboljšanje ruralne baštine EU: biološku raznolikost i očuvanje i razvoj prirodnih uzgojnih i šumskih sustava te tradicionalnih poljoprivrednih krajobraza; korištenje i upravljanje vodom; klimatske promjene.

Očekuje se da će u bliskoj budućnosti biti znatno povećana globalna upotreba vode

Source: OECD (2012), OECD Environmental Outlook, http://dx.doi.org/10.1787/env_outlook-2012-graph3-en.

slika 1.

Poljoprivreda i onečišćenje nitratima (izvješćivanje, planiranje, pravila):

- identifikacija onečišćenih vodnih tijela, ili onih koji su pod rizikom onečišćenja,
- označavanje nitratnih ranjivih područja
- nacionalni monitoring i izvješćivanje.

Poljoprivreda i onečišćenje nitratima (usklađenost, osiguranje, izvršenje):

- ispravna upotreba mineralnih gnojiva
- poštivanje pravila u ranjivim područjima
- upravljanje gnojivom (pravilno dimenzioniranje objekata za skladištenje stajskog gnoja, poštivanje granica za razastiranje gnojiva, pravilno označavanje područja – intenzivan uzgoj svinja, peradi i goveda)

Neprijemljiva poljoprivredna praksa i korištenje zemljišta također mogu imati negativan utjecaj na prirodne resurse poput: onečišćenja tla, vode i zraka, fragmentacije staništa, gubitak divljih životinja.

Postoji šest prioriteta ruralnog razvoja za razdoblje 2014. – 2020. godine.

Prioritet 4. ima za cilj obnovu, očuvanje i unaprjeđenje ekosustava vezanih uz poljoprivredu i šumarstvo, s naglaskom na sljedećim područjima: vraćanje, očuvanje i unaprjeđenje biološke raznolikosti, uključujući i područja Natura 2000, te područja koja se suočavaju s prirodnim ili drugim specifičnim ograničenjima, kao i stanje europskih krajobrazza, poboljšanje upravljanja vodama, uključujući upravljanje gnojivom i pesticidima, sprječavanje erozije tla i poboljšanje upravljanja tlom.

Prioritet 4. ruralnog razvoja od 2014.-2010.:

- 3,4 % šuma/šumskih područja područja pod ugovorima o upravljanju koje podupiru biološku raznolikost,
- 17,7 % poljoprivrednog zemljišta pod ugovorima o upravljanju koje podupiru biološku raznolikost i/ili krajolike,
- 15,1% poljoprivrednog zemljišta pod ugovorima o upravljanju radi poboljšanja upravljanja vodama,
- 4,2 % šumskog zemljišta pod ugovorima o upravljanju radi poboljšanja upravljanja vodama;
- 14,3% poljoprivrednog zemljišta pod ugovorima o upravljanju radi poboljšanja upravljanja tlom i/ili sprečavanja erozije tla,
- 3,5% šumskog zemljišta pod ugovorima o upravljanju radi poboljšanja upravljanja tlom i/ili sprečavanja erozije tla,

U pravni poredak Republike Hrvatske prenesene su direktive Europske unije:

- Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (Okvirna direktiva o vodama),
- Direktiva 2006/118/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja kakvoće,
- Direktiva 91/676/EEZ Vijeća od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja koje uzrokuju nitrati poljoprivrednog podrijetla.

Republika Hrvatska donijela je Nacionalni akcijski plan za postizanje održive uporabe pesticida (NAP) koji se donosi sukladno zahtjevu Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi akcijskog okvira za postizanje održive uporabe pesticida.

- 2. Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla (Narodne novine, broj 60/17)
- Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 130/12).

Ključni izazovi u kontroli aktivnosti povezanih s vodom i tlom: smanjenje pretjerane uporabe, praćenje i procjena biološkog minimuma, rješavanje nelegalnog korištenja voda, praćenje i procjena onečišćenja tla, smanjenje onečišćenja podzemnih voda, suradnja različitih lokalnih i regionalnih vlasti, osiguravanje provedbe dobre poljoprivredne prakse.

U Splitu, 20. studenog 2018. godine.

Izvješće izradila:

Slavica Čikotić, voditeljica odjela